

การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก THE ADJUSTMENT OF STUDENTS IN RAJAMANGALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY LANNATAK

ผู้วิจัย

อรอนงค์ นิยมธรรม¹Onanong Niyomtham¹

nuionano@gmail.com

มาลา เทพมณี²Mala Thepmanee²วรเกียรติ ทองไทย³Varakiert Thongthai³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก 2) เปรียบเทียบการปรับตัวของนักศึกษาจำแนกตามเพศ คณะ และชั้นปี และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 350 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสำรวจการปรับตัววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทดสอบค่าทีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และสัมประสิทธิ์ สัมพันธ์เพียร์สัน ผลพบว่านักศึกษามีการปรับตัวโดยรวมระดับมาก โดยมีการปรับตัวด้านการเรียน ด้านสัมพันธภาพกับอาจารย์ และด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนระดับมาก ส่วนการปรับตัวด้านกิจกรรมของมหาวิทยาลัย และด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยระดับปานกลาง นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีการปรับตัวโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในคณะแตกต่างกันมีการปรับตัวโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นักศึกษาชั้นปีแตกต่างกันมีการปรับตัวโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การปรับตัว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก

ABSTRACT

The purpose of this research were 1) to study the adjustment of students in Rajamangala University of Technology Lanna Tak. 2) to compare the adjustment of students classified by genders, faculties and levels and 3) to study the relationship between academic achievement and adjustment of students. The samples consisted of 350 students during the first semester of the 2016 academic year. The research instrument was the adjustment questionnaire. Data analysis used t- test, One-way Analysis of Variance and Pearson product moment correlation coefficient. The research results found that the adjustment of students in overall was at high level. When each aspect was considered, it was found that the adjustment of the students in the aspect of academic, teachers' relationship and friends' relationship were at high level but aspect of university's activities and university's environment were at

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

³อาจารย์ประจำ สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

moderate level. There were different adjustment between different genders and levels in overall at the significant level of .01. There was different adjustment between different faculties in overall at the significant level of .05. We also found that academic achievement was positively correlated with students' adjustment at the significant level of .01.

Keywords: Adjustment, Rajamangala University of Technology LannaTak

บทนำ

สภาพสังคมในยุคปัจจุบันมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ความรู้และเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งภายในสังคมรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ทำให้บุคคลต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การที่บุคคลจะอยู่ในสังคมได้นั้นต้องเรียนรู้ในการปรับตัวในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการปรับตัวด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่บุคคลอาศัยอยู่ บุคคลที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้จะสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ประสบความสำเร็จในการเรียนและการทำงาน สามารถแก้ปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคได้อย่างดี หากไม่สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงได้จะส่งผลโดยตรงต่อสุขภาพจิตและการดำเนินชีวิต

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพและสังคม จึงเป็นวัยที่ต้องมีการปรับตัวเป็นอย่างมากในทุกด้าน นักศึกษาที่เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาพบว่าส่วนมากจะมีอายุระหว่าง 17-25 ปีจัดเป็นช่วงวัยรุ่นตอนปลายและเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ตอนต้นเมื่อสำเร็จการศึกษา ซึ่งเป็นช่วงวัยแห่งการศึกษาหาความรู้เพื่อนำไปประกอบอาชีพ รวมถึงการเรียนรู้ในการปรับตัวในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมและพัฒนาตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมที่จะเป็นวัยผู้ใหญ่ที่ดีในสังคมต่อไป และเนื่องจากสภาพการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปจากระดับมัธยมศึกษาทั้งด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล อาจารย์ผู้สอนกลุ่มเพื่อน กฎระเบียบกิจกรรมต่าง ๆ และสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย

รวมทั้งการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยนักศึกษาระดับอุดมศึกษาจึงต้องมีการปรับตัวเป็นอย่างมากและปรับตัวอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงปีแรกต้องปรับตัวด้านการเรียน ต้องช่วยเหลือตัวเองในการเรียนอย่างมาก ซึ่ง จูรีระ ทองเหลือ (2549 น. 67-70) กล่าวถึงปัญหาด้านการเรียนว่า นักศึกษาใหม่ต้องกังวลกับเรื่องของการเรียนมากทั้งเรื่องวิธีการเรียนการสอนที่เปลี่ยนแปลงไป นักศึกษาบางคนอาจงานไม่เป็นกังวลกับวิธีการสอบที่เปลี่ยนไปเปลี่ยนจากการที่เคยได้รับดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดมาเป็นต้องพึ่งตนเองมากขึ้นรวมทั้งนักศึกษาบางคนก็กังวลกับผลการเรียนที่จะเกิดขึ้นเนื่องจากมหาวิทยาลัยมีระบบบริหาร รวมทั้งปัญหาความยากของเนื้อหาวิชาที่เพิ่มขึ้นตามลำดับ

การปรับตัวเป็นความสามารถของบุคคลในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง บุคลิกภาพ ความคิด ความรู้สึก การกระทำให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในทางบวกโดยอาศัยการตระหนักรู้ในตนเองและสิ่งแวดล้อม ซึ่งธรรมชาติโดยทั่วไปของมนุษย์นั้นจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมเพื่อการอยู่รอด (Coleman&Hammen. 1981, p. 109, Gilmer. 1971 p. 73) ตามทฤษฎีการปรับตัวของรอย (Roy) กล่าวว่า มนุษย์เราประกอบด้วยร่างกาย จิตใจ สังคม เป็นองค์ประกอบที่สัมพันธ์ไม่อาจแบ่งแยกได้ ซึ่งทำงานผสมผสานเป็นหน่วยเดียวกันเพื่อคงสภาพปกติสุขหรือสภาวะสุขภาพดี ความเจ็บป่วยหรือสิ่งกระตุ้นอื่น ๆ เกิดจากการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกหรือภายในบุคคลที่เข้าสู่ระบบชีวิตก่อให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อบุคคลทั้งด้านร่างกายจิตใจและสังคม ดังนั้นบุคคลต้องมีการปรับตัวเพื่อรักษาสมดุลของร่างกาย จิตใจ และสังคม บุคคลที่ประสบความสำเร็จใน

การปรับตัวจะมีความมั่นคงในชีวิต มีสุขภาพดี ยอมรับความจริง มีความพึงพอใจในชีวิต ส่วนบุคคลที่ประสบความล้มเหลวในการปรับตัวจะก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพ ไม่ยอมรับความจริง ไม่มีความสุขในชีวิต (Roy. 2009, p. 31; Roy & Andrews, 1999, pp. 43-46)

การปรับตัวด้านสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน นักศึกษามีความจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนทั้งเพศเดียวกันและต่างเพศ เนื่องจากการพบกลุ่มเพื่อนใหม่ที่มีพื้นฐานที่ต่างกันต้องใช้เวลาในการศึกษานิสัยใจคอซึ่งกันและกัน ต้องเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกัน ช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และการทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การถ่ายทอดความคิดเห็น ความรู้สึกระหว่างกันซึ่งจากงานวิจัยของ กมลพรรณ จันทระยอม (2550) พบว่าสภาพแวดล้อมทางโรงเรียน อันได้แก่ ความสัมพันธ์กับครูและความสัมพันธ์กับเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยการปรับตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสัมพันธ์กับเพื่อนสูงสุด และมีความสัมพันธ์รองลงมากับความสัมพันธ์กับครู

การปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับอาจารย์เป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากการที่นักศึกษาจะประสบความสำเร็จในการเรียนได้นั้นบางส่วนอาจมีผลมาจากอาจารย์ผู้สอน หากนักศึกษาสามารถปรับตัวให้เข้ากับอาจารย์ได้ โดยสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน สามารถสื่อสารให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันจะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะเอื้ออำนวยต่อการถ่ายทอดการเรียนรู้และเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนได้ในทางตรงกันข้ามหากความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษาไม่ดีเท่าที่ควร ก็อาจส่งผลให้นักศึกษาเกิดความเครียด วิตกกังวล และเบื่อหน่ายในการเรียนได้ ซึ่งส่งผลให้การเรียนการสอนด้วยประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุมจินต์ สลัดทุกข์ (2543) ที่ศึกษาเรื่องตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าตัวแปรด้านบรรยากาศการสอนของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคม

ของนิสิตซึ่งสภาพการจัดการเรียนการสอน พฤติกรรม และวิธีการสอนของอาจารย์สัมพันธ์กับระหว่างอาจารย์กับนิสิตมีอิทธิพลต่อการปรับตัวของนิสิต

นอกจากนี้ นักศึกษายังต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยที่มีหลากหลายทั้งที่เป็นกิจกรรมที่ทางมหาวิทยาลัยกำหนดและกิจกรรมที่นักศึกษาสามารถเข้าร่วมตามความสนใจหรือตามความถนัดซึ่งมีส่วนช่วยในการสร้างความสามัคคีระหว่างกลุ่ม เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียนที่สำคัญอย่างไรก็ตาม บางกิจกรรมอาจส่งผลต่อการเรียนเนื่องจากมีความเหนื่อยล้าจากการทำกิจกรรม ปัญหาด้านการเข้าร่วมกิจกรรมถือว่าเป็นประการหนึ่งที่ส่งผลให้นักศึกษาเกิดความวิตกกังวลบางคนไม่คุ้นเคย ไม่ชอบ กลัว หรือไม่อยากทำ ซึ่งจะส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้หากจัดในรูปแบบที่ไม่เหมาะสมอาจส่งผลให้อยู่ในภาวะที่กดดันและเครียดซึ่งจะส่งผลต่อการเรียนและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยทำให้นักศึกษาบางรายถึงกับลาออก (จิระ ทองเหลือ, 2549, น. 67-70)

นักศึกษาในมหาวิทยาลัยจะมีอิสระในการใช้ชีวิตมากกว่าในโรงเรียน อาจมีการแยกจากครอบครัวหรือคนใกล้ชิดต้องพักอยู่ในหอพักกับบุคคลอื่นซึ่งไม่คุ้นเคย แต่ต้องยอมรับและปฏิบัติตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย การปรับตัวเข้ากับสภาพสังคมสิ่งแวดล้อมใหม่เหล่านี้จึงทำให้นักศึกษาต้องอยู่ในภาวะความกดดันและก่อให้เกิดความเครียดอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยจึงส่งผลกระทบต่อปรับตัวของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี สุวรรณภักดี (2541) ที่ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษายาบาลวิทยาลัยพยาบาลในเขตภาคใต้สังกัดกระทรวงสาธารณสุขพบว่าสภาพแวดล้อมบรรยากาศในวิทยาลัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทั้งโดยรวมและรายด้าน

การที่นักศึกษาต้องปรับตัวในด้านต่าง ๆ ล้วนต้องอาศัยความพยายามเป็นอย่างมากอาจทำให้เกิด

ความเครียด วิตกกังวล เบื่อหน่าย ท้อแท้ต่อการเรียน แสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การติดสุรา การใช้ยาเสพติด การทะเลาะวิวาท หรือการตั้งครุฑไม้พึงประสงค์ เป็นต้นส่งผลให้ไม่ประสบผลสำเร็จทางการเรียน อาจสอบตก ช้าขึ้น หรือออกกลางคัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา ไชยชมพู (2549) ที่พบว่านักเรียนที่ประสบความล้มเหลวในการปรับตัวและการดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัยเป็นปัจจัยที่ช่วยพัฒนาตนเองและเป็นตัวส่งเสริมความเชื่อมั่นในการเผชิญกับปัญหาในอนาคตแต่ถ้านิสิตประสบความล้มเหลวในการปรับตัวจะทำให้เกิดความรู้สึกท้อถอยจนเกิดความรู้สึกวิตกกังวลในการเรียนและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยซึ่งอาจทำให้นิสิตเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์การที่นิสิตไม่สามารถปรับตัวได้จึงเป็นวิกฤตสำคัญที่มีผลต่อการเรียนต่อไปจนสำเร็จการศึกษาอาจทำให้ถึงขั้นลาพักการเรียนลาออกหรือหมดสภาพการเป็นนิสิตเนื่องจากผลการเรียนไม่ถึงเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดซึ่งเป็นการสูญเสียเวลาทางการศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก เป็นสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา นักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยผ่านระบบโควตาเรียนดี โควตาทั่วไป โควตาก็ฬาโควตา กิจกรรมรับตรง ระบบกลาง (Admissions) และการคัดเลือกตรง นักศึกษาที่เข้ามาศึกษาจึงเป็นนักศึกษาที่มาจากทั่วภูมิภาคที่แตกต่างกันการได้เข้ามาใช้ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัยจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ตลอดระยะเวลาการศึกษาตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 โดยนักศึกษาที่เข้ามาใหม่ต้องมีการปรับตัวมากกว่าชั้นปีอื่น ๆ และสภาพการเรียนการสอนของแต่ละคณะที่แตกต่างกันอาจส่งผลให้นักศึกษาปรับตัวแตกต่างกัน นอกจากนี้ความแตกต่างระหว่างเพศอาจส่งผลต่อความสามารถในการปรับตัว

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตากเพื่อเป็นแนวทางในการป้องกัน ส่งเสริม และแก้ไขปัญหาให้นักศึกษามีการ

ปรับตัวที่ดีประสบความสำเร็จในการศึกษามีสัมพันธภาพที่ดีต่อเพื่อน อาจารย์ และมีความสุขในการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย ตลอดจนเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยอันจะส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก
2. เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก จำแนกตามเพศคณะ และชั้นปี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก

สมมุติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีการปรับตัวแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในคณะที่แตกต่างกันมีการปรับตัวต่างกัน
3. นักศึกษาชั้นปีแตกต่างกันมีการปรับตัวแตกต่างกัน
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก ระดับปริญญาตรีในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1,930 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตากระดับปริญญาตรี ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามคณะ ชั้นปี และเพศ โดยใช้สูตรคำนวณขนาด

ตัวอย่างของยามาเน่ (Yamane, 1973, p. 886) เป็นชาย 172 คน และหญิง 178 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 350 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ คณะ ชั้นปี และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตัวแปรตาม ได้แก่ การปรับตัว

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามการปรับตัวไปสอบถาม นักศึกษาที่เป็นกลุ่มย่อย แล้วนำแบบสอบถามมาแปลง เป็นคะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนแล้วทำการวิเคราะห์ ข้อมูลทางสถิติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม การปรับตัว มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 5 ระดับ ซึ่ง ประกอบด้วยการปรับตัว 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียน จำนวน 30 ข้อ ด้านสัมพันธภาพกับอาจารย์ จำนวน 20 ข้อ ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน จำนวน 30 ข้อ ด้าน กิจกรรมของมหาวิทยาลัย 12 ข้อ และ ด้านสภาพแวดล้อม ของมหาวิทยาลัย จำนวน 26 ข้อ รวมทั้งสิ้น 118 ข้อ แบบสอบถามการปรับตัวมีค่า Content Validity Index (CVI) เท่ากับ 1 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.93 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ระหว่าง 0.23 – 0.62

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าทดสอบที (Independent t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทาง เดียว (One-Way ANOVA) การทดสอบรายคู่ของเชฟเฟ (Scheffe's Multiple Contrast) และค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

1. นักศึกษามีการปรับตัวโดยรวมระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$, S.D.=0.35) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษามีการปรับตัวด้านการเรียน ด้านสัมพันธภาพกับ อาจารย์ และด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$, S.D.=0.41, $\bar{X} = 3.82$, S.D.=0.46 และ $\bar{X} = 3.84$, S.D.=0.48 ตามลำดับ) ส่วนการปรับตัวด้าน กิจกรรมของมหาวิทยาลัย และด้านสภาพแวดล้อมของ มหาวิทยาลัย ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$, S.D.=0.52 และ $\bar{X} = 3.24$, S.D.=0.43 ตามลำดับ)

2. การปรับตัวของนักศึกษาจำแนกตามเพศ รายด้านและโดยรวม ดังตาราง 1

ตาราง 1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวของนักศึกษาจำแนกตามเพศ รายด้านและโดยรวม

การปรับตัว	n	$\bar{X}$	S.D.	t	P-value
ด้านการเรียน					
ชาย	172	3.45	0.39	-2.853**	.005
หญิง	178	3.58	0.42		
ด้านสัมพันธภาพกับอาจารย์					
ชาย	172	3.77	0.42	-1.819	.070
หญิง	178	3.86	0.49		
ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน					
ชาย	172	3.75	0.43	-3.458**	.001
หญิง	178	3.92	0.50		
ด้านกิจกรรมของมหาวิทยาลัย					
ชาย	172	3.33	0.47	-5.273**	.000
หญิง	178	3.62	0.53		
ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย					
ชาย	172	3.19	0.43	-2.340*	.020
หญิง	178	3.30	0.44		
โดยรวม					
ชาย	172	3.51	0.32	-3.887**	.000
หญิง	178	3.66	0.37		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 1 พบว่านักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีการปรับตัวโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการเรียน ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน และด้านกิจกรรมของมหาวิทยาลัย นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การปรับตัวของนักศึกษาจำแนกตามคณะ รายด้านและโดยรวม ดังตาราง 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวของนักศึกษาจำแนกตามคณะ รายด้าน และโดยรวม

การปรับตัว	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P value
ด้านการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	2.484	.828	4.971**	.002
	ภายในกลุ่ม	346	57.621	.167		
	รวม	349	60.105			
ด้านสัมพันธภาพกับอาจารย์	ระหว่างกลุ่ม	3	.867	.289	1.357	.265
	ภายในกลุ่ม	346	73.665	.213		
	รวม	349	74.532			

การปรับตัว	แหล่ง ความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P value
ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.281	.427	1.852	.137
	ภายในกลุ่ม	346	79.756	.231		
	รวม	349	81.037			
ด้านกิจกรรมของมหาวิทยาลัย	ระหว่างกลุ่ม	3	5.873	1.958	7.383**	.000
	ภายในกลุ่ม	346	91.744	.265		
	รวม	349	97.618			
ด้านสภาพแวดล้อมของ มหาวิทยาลัย	ระหว่างกลุ่ม	3	1.111	.370	1.931	.124
	ภายในกลุ่ม	346	66.318	.192		
	รวม	349	67.428			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	1.409	.470	3.792*	.011
	ภายในกลุ่ม	346	42.850	.124		
	รวม	349	44.259			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในคณะที่แตกต่างกันมีการปรับตัวโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่านักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในคณะที่แตกต่างกันมีการปรับตัวด้านการเรียน และด้านกิจกรรมของมหาวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากนั้นจึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) พบว่านักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์มีการปรับตัวด้านการเรียนแตกต่างจากนักศึกษาคณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร และคณะบริหารธุรกิจ และศิลปศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์มีการปรับตัวด้านกิจกรรมของมหาวิทยาลัยแตกต่างจากนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาคณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์มีการปรับตัวด้านกิจกรรมของมหาวิทยาลัยแตกต่างจากนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร และคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การปรับตัวของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี รายด้านและโดยรวม ดังตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี รายด้านและโดยรวม

การปรับตัว	แหล่ง ความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P value
ด้านการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	2.229	.743	4.441**	.004
	ภายในกลุ่ม	346	57.876	.167		
	รวม	349	60.105			
ด้านสัมพันธภาพกับอาจารย์	ระหว่างกลุ่ม	3	.771	.257	1.206	.307
	ภายในกลุ่ม	346	73.761	.213		
	รวม	349	74.532			

การปรับตัว	แหล่ง ความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P value
ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน	ระหว่างกลุ่ม	3	4.038	1.346	6.048**	.001
	ภายในกลุ่ม	346	76.999	.223		
	รวม	349	81.037			
ด้านกิจกรรมของมหาวิทยาลัย	ระหว่างกลุ่ม	3	2.861	.954	3.483*	.016
	ภายในกลุ่ม	346	94.756	.274		
	รวม	349	97.618			
ด้านสภาพแวดล้อมของ มหาวิทยาลัย	ระหว่างกลุ่ม	3	2.830	.943	5.053**	.002
	ภายในกลุ่ม	346	64.598	.187		
	รวม	349	67.428			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	2.320	.773	6.380**	.000
	ภายในกลุ่ม	346	41.939	.121		
	รวม	349	44.259			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่านักศึกษาชั้นปีแตกต่างกันมีการปรับตัวโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษาชั้นปีแตกต่างกันมีการปรับตัวด้านการเรียน ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนและด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักศึกษาชั้นปีแตกต่างกันมีการปรับตัวด้านกิจกรรมของมหาวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จากนั้นจึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) พบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีการปรับตัวโดยรวมแตกต่างจากชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีการปรับตัวด้านการเรียนแตกต่างจากชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนแตกต่างจากชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีการปรับตัวด้านกิจกรรมของมหาวิทยาลัยแตกต่างจากชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีการปรับตัวด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยแตกต่างจากชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนกับการปรับตัวของนักศึกษารายด้านและโดยรวม ดังตาราง 4 ตาราง 4 ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนกับคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวของนักศึกษารายด้านและโดยรวม

การปรับตัว	n	r	P-value
ด้านการเรียน	350	.297**	.000
ด้านสัมพันธภาพกับอาจารย์	350	.186**	.001
ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน	350	.149*	.011
ด้านกิจกรรมของมหาวิทยาลัย	350	.099	.091
ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย	350	.046	.435
โดยรวม	350	.207**	.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียน และด้านสัมพันธภาพกับอาจารย์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการปรับตัวของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก ผู้วิจัยสรุปและอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีการปรับตัวโดยรวมระดับมาก มีการปรับตัวด้านการเรียนด้านสัมพันธภาพกับอาจารย์ และด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนระดับมาก ส่วนการปรับตัวด้านกิจกรรมของมหาวิทยาลัย และด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะสภาพการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย ได้มีระบบการช่วยเหลือการเรียนกันระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง รวมทั้งเพื่อนช่วยเพื่อน อีกทั้งอาจารย์ยังให้ความเอาใจใส่ดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิด จึงส่งผลให้มีการปรับตัวด้านการเรียนระดับมากและก่อให้เกิดสัมพันธภาพอันดีระหว่างนักศึกษากับอาจารย์และนักศึกษาด้วยกันเอง ส่วนการปรับตัวด้านกิจกรรมและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยอยู่ระดับปานกลางอาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยมีสภาพแวดล้อมที่แตกต่างจากโรงเรียน อีกทั้งมหาวิทยาลัยมีกิจกรรมหลากหลายจำนวนมากทั้งที่กำหนดให้ทำและที่สมัครใจทำ

2. ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีการปรับตัวโดยรวมแตกต่างกัน และรายด้าน

แตกต่างกันด้านการเรียนด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนด้านกิจกรรมของมหาวิทยาลัย และด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทิชา บุญละเอียด (2554) ที่ศึกษาการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่านิสิตเพศชายและเพศหญิงมีการปรับตัวด้านการเรียนด้านสังคมด้านอารมณ์แต่ละบุคคล และรวมทุกด้านแตกต่างกันและสอดคล้องกับทฤษฎีการปรับตัวของรอย (Roy's Adaptation Model) ที่กล่าวว่า สิ่งเร้า 3 ประเภท ได้แก่ สิ่งเร้าโดยตรง (Focal stimuli) สิ่งเร้าร่วม (Contextual stimuli) และสิ่งเร้าแฝง (Residual stimuli) มีผลต่อการปรับตัวของบุคคล ซึ่ง เพศการศึกษาสัมพันธภาพรายได้ของครอบครัวจัดเป็นสิ่งเร้าร่วมที่ส่งผลเป็นตัวเสริมต่อสิ่งเร้าตรงในการปรับตัว (Roy, 1984, p. 30, Roy, 1999, p. 39) ส่วนด้านสัมพันธภาพกับอาจารย์ นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์มีการปฏิบัติต่อนักศึกษาโดยเสมอกัน ไม่เลือกปฏิบัติอันเนื่องจากความแตกต่างระหว่างเพศ

3. ผลเปรียบเทียบระหว่างคณะพบว่านักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในคณะที่แตกต่างกันมีการปรับตัวโดยรวม

แตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วรรณีย์ เล็กมณี, 2543) ที่ศึกษาการปรับตัวของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน พบว่านักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในคณะที่แตกต่างกันมีการปรับตัวแตกต่างกัน

ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่พบว่า 1) นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์มีการปรับตัวด้านการเรียนแตกต่างจากนักศึกษาคณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร และคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ อาจเป็นเพราะตาม พ.ร.บ. วิศวกร พ.ศ. 2542 ได้มีการควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมโดยต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรม ควบคุมจากสภาวิศวกรซึ่งมี 4 ระดับ ตั้งแต่ระดับวุฒิวิศวกร สามัญวิศวกร ภาควิวิศวกร และภาควิวิศวกรพิเศษ (ราชกิจจานุเบกษา, 2542, น. 95) โดยหลักสูตรต้องผ่านการรับรองจากสภาวิศวกร ทำให้การเรียนการสอนในคณะต้องได้มาตรฐานตามข้อกำหนด อีกทั้งผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีความรู้ความชำนาญเพียงพอในการประกอบวิชาชีพโดยต้องผ่านการทดสอบความรู้และความพร้อมในการประกอบวิชาชีพเพื่อให้ได้รับใบอนุญาตในระดับสามัญวิศวกรภาควิวิศวกร และภาควิวิศวกรพิเศษต่อไป 2) นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์มีการปรับตัวด้านกิจกรรมของมหาวิทยาลัยแตกต่างจากนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมของมหาวิทยาลัยมี 2 ลักษณะ ได้แก่ กิจกรรมที่นักศึกษาทุกคนทำร่วมกัน และ กิจกรรมเฉพาะของแต่ละคณะซึ่งมีความแตกต่างกัน โดยกิจกรรมส่วนใหญ่ของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์จะเป็นกิจกรรมด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเครื่องจักรกล เครื่องยนต์ อุปกรณ์ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และกิจกรรมด้านพัฒนาสังคมและบำเพ็ญประโยชน์ เช่น การให้ความรู้ประชาชนและให้บริการเกี่ยวกับการติดตั้งการบำรุงรักษา และการซ่อมบำรุง เป็นต้น ส่วนคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ กิจกรรมส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการอบรมพัฒนาความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาศักยภาพในการแข่งขัน

ขององค์การ กิจกรรมด้านภาษา และกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมและ 3) นักศึกษาคณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์มีการปรับตัวด้านกิจกรรมของมหาวิทยาลัยแตกต่างจากนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร และ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาคณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์มีหลักสูตรการออกแบบอุตสาหกรรมเพียงหลักสูตรเดียว กิจกรรมส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมที่ทำรวมทั้งมหาวิทยาลัย ในขณะที่นักศึกษาหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร มีกิจกรรมอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น เมื่อมีกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่นักศึกษาจะทำหน้าที่ดูแลตกแต่งสถานที่ ทำอาหารและเครื่องดื่มพร้อมให้บริการแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม รวมทั้งมีกิจกรรมให้ความรู้ประชาชนภายนอก เช่น การสาธิตการจับจีบผ้า การสาธิตทำอาหารขึ้นโต๊ะสวย เป็นต้น

4. ผลการเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีพบว่า นักศึกษาชั้นปีแตกต่างกันมีการปรับตัวโดยรวมการปรับตัวด้านการเรียน ด้านสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยและด้านกิจกรรมของมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิษฐา ชื่นนิยม (2540) ที่ศึกษาการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยบรมราชชนนีศรีธัญญา พบว่าเมื่อเปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมด้านรวมและรายด้านของนักศึกษาพยาบาลที่มีระดับชั้นปีต่างกัน นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 มีการปรับตัวทางสังคมด้านรวมและรายด้านดีกว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1

ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่พบว่า 1) นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 4 มีการปรับตัวด้านการเรียนแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ต้องมีการปรับตัวในด้านการเรียนหลายเรื่องเนื่องจากการเรียนในมหาวิทยาลัยมีความแตกต่างจากการเรียนในระดับมัธยมศึกษาทั้งวิธีการสอนและการสอบต้องพึ่งตนเองมากขึ้นดังที่ จิรวัฒน์ วิวัชร (2548, น. 67-70) ได้กล่าวว่า

นิสิตใหม่ต้องปรับตัวในการเรียน 3 เรื่อง ได้แก่ การปรับทัศนคติตนเองให้สอดคล้องกับความเป็นผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาโดยการวางแผนการเรียนรู้การปรับพฤติกรรมใช้ชีวิตทางการศึกษาที่เหมาะสมด้วยการพึ่งตนเองและการปรับรูปแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ยุคใหม่พัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้และนิสัยใฝ่เรียนรู้เพื่อให้ก้าวทันข้อมูลข่าวสารในขณะนี้นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ซึ่งเป็นชั้นปีสุดท้ายที่ได้เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยหลายปีทำให้สามารถเรียนรู้และปรับตัวด้านการเรียนได้ดีขึ้น 2) นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนแตกต่างจากชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ประกอบด้วยนักศึกษาที่มาจากโรงเรียนต่างที่ ต่างถิ่น เมื่อเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยต้องพบกับเพื่อนใหม่ที่ไม่รู้จักทั้งรุ่นเดียวกันและต่างรุ่นคณะเดียวกันและต่างคณะเพศเดียวกันและต่างเพศ อีกทั้งยังต้องใช้ชีวิตอยู่ในหอพักมหาวิทยาลัยร่วมกับเพื่อนนักศึกษาจึงต้องปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนเป็นอย่างมากทั้งในการแสดงกิริยามารยาท การช่วยเหลือซึ่งกันและกันการเคารพและรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันซึ่งจะส่งผลให้การทำงานกลุ่มและการปฏิบัติตนกับเพื่อนเป็นไปอย่างเหมาะสมทำให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อนและมีความสุข เมื่อขึ้นชั้นปีที่ 2 นักศึกษาได้รู้จักเพื่อนมากขึ้น จึงได้เรียนรู้ในการปรับตัวมากขึ้น เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันจนกลายเป็นความสนิทสนมจนกระทั่งขึ้นชั้นปีที่ 4 ความสัมพันธ์กับเพื่อนอาจพัฒนามากขึ้นเป็นเพื่อนสนิทที่รู้จักกัน 3) นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 2 มีการปรับตัวด้านกิจกรรมของมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จะต้องเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยเป็นจำนวนมากทั้งกิจกรรมรวมทั้งมหาวิทยาลัยและกิจกรรมภายในคณะ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมด้านวิชาการ ด้านนักศึกษาสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านพัฒนาสังคมและบำเพ็ญประโยชน์ ชมรมนักศึกษา และด้านกีฬาและส่งเสริมสุขภาพ ในขณะที่นักศึกษาชั้นปีที่ 2 จะเข้าร่วมกิจกรรมเป็น

บางส่วน และ 4) นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 4 มีการปรับตัวด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยแตกต่างกันอาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นปีแรกของการเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยต้องมาอยู่ในสภาพแวดล้อมใหม่ที่ไมคุ้นเคย อันได้แก่ บรรยากาศ และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ซึ่งส่งผลต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย แต่เมื่อได้ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยหลายปีอาจทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 4 คุ้นเคยและเคยชินกับสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยจึงสามารถปรับตัวได้ดีขึ้น

5. ผลการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวโดยรวมสอดคล้องกับงานวิจัยของ กันตักนิษฐ์ เกษมพงษ์ ทองดี (2546) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษายาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนีจังหวัดนนทบุรีผลพบว่าคะแนนเฉลี่ยสะสมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของนักศึกษา

ผลการพิจารณาทางด้านพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียน ด้านสัมพันธภาพกับอาจารย์ และด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่สามารถปรับตัวด้านการเรียนได้จะสามารถแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม จึงทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีส่วนด้านสัมพันธภาพกับอาจารย์และด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลพรรณ จันทระยอม (2550) ที่ศึกษาสภาพแวดล้อมทางครอบครัวโรงเรียนและบุคลิกภาพที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่นพบว่าสภาพแวดล้อมทางโรงเรียนด้านความสัมพันธ์กับครูและด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่นทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์เป็นบุคคลที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ การปฏิบัติตนในการเรียนและชีวิตส่วนตัวให้แก่ นักศึกษา ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาจะเป็นสื่อกลางที่ช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น อีกทั้งจะช่วยให้ นักศึกษาล้ำที่ จะพูดคุยกปรึกษาขอ

คำแนะนำจากอาจารย์ทำให้นักศึกษาเรียนเข้าใจมีความสุขและมีความมุ่งมั่นในการเรียน จึงส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีส่วนเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นทั้งในด้านการเรียนการเตรียมตัวประกอบอาชีพ และการครองตนในสังคมในด้านการเรียนกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อเจตคติต่อการเรียนและพฤติกรรมการเรียน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2545, น. 237-239) ดังนั้นนักศึกษาที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มเพื่อนได้ดี มีเพื่อนรักใคร่ชอบพอ เป็นที่ยอมรับของเพื่อน มีเพื่อนที่พร้อมจะช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาการเรียนหรือปัญหาส่วนตัวสามารถทำงานร่วมกับเพื่อนได้จะทำให้สามารถเรียนได้ดีและมีความสุขในการเรียน ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผู้บริหาร อาจารย์ พ่อแม่ผู้ปกครอง ควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมการปรับตัวให้นักศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เพื่อให้มีการปรับตัวที่ดีขึ้นเป็นการช่วยลดปัญหาหรือป้องกันการสอบตก รายวิชา การตกชั้น หรือการออกกลางคัน

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่าเมื่อนักศึกษาบางคนหรือนักศึกษาเพศชาย มีการปรับตัวด้านการเรียนระดับปานกลาง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียน ดังนั้นอาจารย์ในคณะควรให้ความช่วยเหลือให้นักศึกษาสามารถปรับตัวด้านการเรียนได้ดีขึ้น รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักศึกษาเพิ่มขึ้นเพื่อช่วยให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

1.3 ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายหรือแผนงานในการทำกิจกรรมของมหาวิทยาลัยให้เหมาะสมและสอดคล้องกับนักศึกษาแต่ละคณะและชั้นปี และอาจารย์ควรให้ความสำคัญในการดูแลเอาใจใส่นักศึกษาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างใกล้ชิดเพื่อส่งเสริมการปรับตัวให้นักศึกษา

1.4 ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายหรือแผนงานในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยในด้านต่าง ๆ ได้แก่ อาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องน้ำ สื่อบุคลากรสอน เป็นต้น ให้ทันสมัยและเพียงพอแก่ความต้องการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยเชิงสาเหตุของการปรับตัวของนักศึกษา เพื่อให้ได้องค์ความรู้เรื่องการปรับตัวที่ครอบคลุมขึ้น
2. ควรมีการศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการปรับตัว เพื่อได้โครงสร้างทางทฤษฎีของตัวแปรที่ศึกษาและสามารถวัดตัวแปรได้สมบูรณ์ขึ้น
3. ควรมีการศึกษาระยะยาวและเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพร่วมด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของนักศึกษา

บรรณานุกรม

- กมลพรรณ จันท์พะยอม. (2550). *สภาพแวดล้อมทางครอบครัวโรงเรียนและบุคลิกภาพที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น*. ปรินซ์นิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กัณฑ์นิษฐ์ เกษมพงษ์ทองดี. (2546). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสืบจังหวัดนนทบุรี*. ปรินซ์นิพนธ์กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชนินฐา ชื่นนิยม. (2540). *การปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยบรมราชชนนีศรีธัญญา*. ปรินซ์นิพนธ์กศ.ม.(จิตวิทยาพัฒนาการ). บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิรวัฒน์ วิรงกร. (2548). *คัมภีร์ชีวิตนิสิตใหม่*. กรุงเทพฯ: โครงการก้าวแรกสู่บัณฑิตยุคใหม่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จุมจินต์ สดุดทุกข์. (2543). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิระ ทองเหลือ. (2549). *น้องใหม่กับการปรับตัว*. วารสารแม่โจ้ปริทัศน์, 7(4), 67-70.
- นันทิชา บุญละเอียด. (2554). *การปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*. ัญญาพิเศษ วท.ม.(สถิติ).ภาควิชาคณิตศาสตร์.คณะวิทยาศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปวีณา ไชยชมพู่. (2549). *ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชธานีวิทยาเขตอุดรธานี*. ปรินซ์นิพนธ์กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2545). *เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยรุ่น*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ราชกิจจานุเบกษา. *พระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. 2542*. เล่มที่ 126. วันที่ 29 พฤศจิกายน 2542.
- วรรณีย์ เล็กมณี. (2543). *การปรับตัวของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน*. กรุงเทพฯ: กองบริการการศึกษา (กำแพงแสน) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุมาลี สุวรรณภักดี. (2541). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลในเขตภาคใต้สังกัดกระทรวงสาธารณสุข*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Coleman, J.&Hammen, C. (1981). *Abnormal psychology and modern life*. New York. Bombay.
- Gilmer, B. (1971). *Industrial and organizational psychology*. New York: McGraw – Hill Book.
- Roy, S.C. (1984). *Introduction to nursing: an adaptation model*. (2nd ed.). EnglewoodCliffs, NJ: Prentice Hall.
- (1999). *The roy adaptation model*. (2nd ed.). Stamford: Appleton;& Lange.
- .(2009). *Roy adaptation model*. (3rd ed.). Upper Saddle River, New Jersey: Pearson.
- Roy, S.C.& Andrews, H. A. (1999). *The roy adaptation model*. (2nd ed.). Stamford, CT: Appleton & Lange.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. (2nd ed.). Tokyo: John Weltherhill.